

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2407/21
27.5.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Весне Филиповић и Александре Ђорђевић, чланова већа, у парници **тужиље АА** из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Слободан Гавриловић, адвокат из Београда, ул. ... бр. ..., против **тужених 1. ББ** из ..., ул. ... бр. ..., **2. ВВ** из ..., ул. ... бр. ..., **3. ГГ** из ..., ул. ... бр. ..., чији је заједнички пуномоћник Предраг Шекара, адвокат из Београда, ул. Стевана Синђелића бр. 18г, и **4. ДД**, са пребивалиштем у ..., ..., чији је пуномоћник Драгица Вигњевић, адвокат из Београда, ул. Сарајевска бр. 31/5, ради утврђења наследног права, одлучујући по жалби тужиље, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 5402/18 од 29.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 27.5.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 5402/18 од 29.01.2021. године у ставу првом изреке, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиље АА из ... према туженима ББ, ВВ, ГГ, свих из ..., и ДД из ..., па се **УТВРЂУЈЕ** да тужилца има право наслеђивања са уделом од 1/3 на заоставштини пок. ГГ коју чини: право својине на стану бр. ..., двособном од 48,55 м2, на спрату куће бр. ..., у ул. ..., у ..., описаној у А листу као ЗК тело II под редним бр. ..., са правом коришћења на кат.парц.бр. ..., земљишта без зграде од 9 а и 73 м2, описаном у А листу као ЗК тело I, све уписано у ЗКУЛ ... КО Београд ...; ванкњижно право власништва на остави и подруму у површини од 16 м2 и употребом заједничког ходника у подруму у стамбеној згради ламела ..., у ..., у ул. ... бр. ..., а која зграда се налази на кат.парц.бр. ... КО ..., ЗКУЛ ..., а према Уговору о накнади за експроприсану имовину бр. 7616/1-66, закљученог дана 31.03.1966. године између Фонда за унапређење комуналне и стамбене делатности Општине Чукарица, као Фонда са једне стране, и ГГ из ..., са друге стране, овереног пред Другим општинским судом у Београду дана 23.08.1966. године под Ов.бр. 4397/1966 и Анекса 1 поменутог уговора бр. 7616/1-66, закљученог дана 13.03.1975. године, овереног пред истим судом дана 21.04.1975. године, под Ов.бр.

2387/1975, што су тужени дужни признати и трпети да тужиља има право деобе и уписа овог права у надлежном регистру непокретности.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом и трећем изреке првостепене пресуде, тако што се **ОБАВЕЗУЈУ** тужени да солидарно исплате тужиљи износ од 224.100,00 динара на име трошкова парничног поступка, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана по пријему писменог отправака пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиљи накнаде трошкове другостепеног поступка у износу од 33.000,00 динара у року од 15 дана по пријему писменог отправака пресуде.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев, као неоснован, тужиље АА из ... против тужених ББ, ВВ, ГГ, свих из ..., и ДД из ..., којим је тражила да се утврди да има право наслеђивања са уделом од 1/3 на заоставштини пок. ГГ коју чини: право својине на стану бр. ..., двособном од 48,55 м², на спрату куће бр. ..., у ул. ..., у ..., описаној у А листу као ЗК тело II под редним бр. ..., са правом коришћења на кат.парц.бр. ..., земљишта без зграде од 9 а и 73 м², описаном у А листу као ЗК тело I, све уписано у ЗКУЛ ... КО ..., и ванкњижно право власништва на остави и подруму у површини од 16 м² и употребом заједничког ходника у подруму у стамбеној згради ламела ..., у ..., ул. ... бр. ..., а која зграда се налази на кат.парц.бр. КО Београд ..., ЗКУЛ ..., а према Уговору о накнади за експроприсану имовину бр. 7616/1-66, закљученог дана 31.03.1966. године између Фонда за унапређење комуналне и стамбене делатности Општине Чукарица, као Фонда са једне стране, и ГГ из ..., са друге стране, овереног пред Другим општинским судом у Београду дана 23.08.1966. године под Ов 4397/1966, те Анекса 1 поменутог уговора бр. 7616/1-66, закљученог дана 13.03.1975. године, овереног пред истим судом дана 21.04.1975. године, под Ов 2387/1975, са првом укњижбе у земљишним и другим јавним књигама, а што су тужени дужни признати и трпети деобу. Ставом другим изреке обавезана је тужиља да туженима ББ, ВВ и ГГ накнади трошкове парничног поступка у износу од 109.650,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде. Ставом трећим изреке обавезана је тужиља да туженој ДД накнади трошкове парничног поступка у износу од 142.650,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужиља, побијајући је у целости због битне повреде одредаба поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени првог-трећег реда су одговорили на жалбу тужиље.

Тужена четвртог реда је одговорила на жалбу тужиље.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС” бр. 72/11 ... 18/20), Апелациони суд у Београду је закључио да је жалба тужиље основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које Апелациони суд, као другостепени, пази по службеној дужности.

Према потпуно и правилно утврђеном чињеничном стању, а које међу парничним странкама и није било спорно, ГГ, бив. Из ..., је преминуо ... године, иза кога је вођен оставински поступак под бројем О 2428/97, окончан решењем оставинског суда од 24.03.1998. године, које је постало правноснажно 28.03.2002. године. Пок. ГГ је имао ћерку ДД, сина ЋЋ, који је преминуо ... године, (чији су правни следбеници супруга ББ, син ГГ и ћерка ВВ), то су оглашени за наследнике иза пок. ГГ ћерка ДД са 1/2, ББ са 1/6, ГГ са 1/6 и ВВ са 1/6. Тужиља није учествовала у оставинском поступку иза смрти оца ГГ. Тужиља је рођена... године од мајке ЕЕ и оца ГГ, и усвојена је од стране ЖЖ и ЗЗ, рођене ... (рођене сестре мајке ЕЕ), дана 31.03.1955. године, записником о усвајању састављеним у Народном одбору Општине Чукарица и Савету за народно здравље и социјално стање. Заоставштину иза пок. ГГ чини имовина ближе описана у изреци ожалбене пресуде, а на којој тужиља захтева да јој се утврди да има право наслеђивања са уделом од 1/3. Тужиља је, као наследник, иза смрти својих усвојилаца наследила њихову заоставштину и живи у наслеђеној кући на адреси ... бр. ...

Првостепени суд је ценио последице усвајања наступиле 1955. године и примењујући Закон о усвојењу тада важећи, (“Службени лист ФНРЈ” бр. 30/47 и 24/52), утврдио да се усвојење тужиље не може сматрати потпуним, јер је потпуно усвојење уведено тек Законом о усвојењу из 1976. године, те како непотпуним усвојењем не престају везе усвојеника са његовом крвном породицом, то би тужиља, као ћерка пок. ГГ, преминулог ... године, у време важења Закона о наслеђивању (“Службени гласник СРС” бр. 52/74 и 1/80), имала право, као наследник из круга првог наследног реда, да га наследи према одредби члана 9 и 10 тог закона, па је тужиља у тренутку смрти пок. ГГ постала његов наследник. Међутим, ценећи одредбу члана 139 Закона о наслеђивању (“Службени гласник СРС” бр. 52/74 и 1/80), важећег у време смрти оставиоца пок. ГГ, и који прописује застаривање права захтева за заоставштину од стране наследника, закључио да је протеком рокова из члана 139 ЗОН у коме је наследник имао право да захтева заоставштину протеком рока од 10 година, наступила преклузија која за последицу има губитак права на законско наслеђивање, те како је тужиља преклудирала у праву на остваривање наследног дела опредељеног тужбеним захтевом, обзиром да је од момента смрти оставиоца до дана подношења тужбе протекло 38 година, јер су сви рокови прописани овим чланом истекли, одбио тужбени захтев тужиље као неоснован.

Основано се жалбом тужиље указује да је првостепени суд оваквом одлуком на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, а које међу парничним странкама и није било спорно, погрешно применио материјално право.

Међу парничним странкама није било спорно да тужила није била учесник оставинског поступка иза смрти пок. ГГ, а природног оца, при чему је правилно првостепени суд закључио да у време када је извршено усвојење тужиле од стране трећих лица 1955. године није постојала законска могућност потпуног усвојења, већ непотпуног усвојења, и да код непотпуног усвојења усвојеник не раскида везе са својим крвним сродницима, између осталог и право на наслеђе. Такође, свако лице како оно које је учествовало у поступку расправљања заоставштине, тако и оно које није, ако има неки основ за стицање права власништва на стварима из заоставштине, независно одведеног оставинског поступка, може остварити своје право по том основу и после правноснажно завршеног оставинског поступка ван поступка за расправљање заоставштине. Будући да тужила није учествовала у поступку расправљања заоставштине пок. ГГ, а да је његова биолошка ћерка, чиме није била странка у оставинском поступку, то не може нападати решења која је оставински суд донео у оставинском поступку, а своја евентуална права на имовини, која је предмет заоставштине њеног пок. оца ГГ, може остварити у парничном поступку независно од поступка у коме је донето решење о наслеђивању. Правноснажно решење о наслеђивању везује странке које су учествовале у поступку расправљања заоставштине само у погледу права и обавеза које произилазе из права наслеђивања, док лице које није учествовало у поступку расправљања заоставштине када тврди да има основ за стицање права власништва на стварима из заоставштине по основу наслеђа може остварити своје право по том основу и после правноснажно завршеног оставинског поступка, јер се у том случају захтев за издвајање из заоставштине дела имовине стечене наслеђем као наследник првог наследног реда заснива на праву власништва стеченог по том основу, а не на одредабама Закона о наслеђивању.

Тужила и тужени су сестра и наследници брата тужиле и четвртотужене, сви деца пок. ГГ, преминулог ... године, односно наследници првог наследног реда, сходно члану 10 тада важећег ЗОН. Тужила тужбом потражује да се према туженима утврди њено право својине у траженом уделу од 1/3 на правима која су представљала заоставштину оставиоца и то своје право изводи из права наслеђа иза смрти свога оца. Дакле, ради се о наследницима истог оставиоца, па се ова тужба не може сматрати наследном тужбом, у смислу члана 139 тада важећег ЗОН, већ својинском тужбом и на спорни однос се примењују правила о стицању права својине из Закона о основама својинскоправних односа, који прописује да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем, те да се право својине на ствар наслеђивањем стиче у тренутку отварања наслеђа на имовини умрлог, ако законом није другачије одређено (члан 20 и члан 36 ЗОСПО), док право на утврђење својине не застарева.

Имајући у виду наведено, а како су тужени оглашени за законске наследнике иза пок. ГГ на основу правноснажног оставинског решења на целокупној заоставштини, то тужила, која није била учесник тог оставинског поступка (и није везана материјалном правноснажношћу тог решења), као нови наследник, своја наследна права може остварити директно у парници неограничено икаквим роковима, јер право тужиле да према туженима захтева заоставштину не застарева. По мишљењу Апелационог суда, имајући у виду наведено, првостепени суд је погрешно применио материјално право када је нашао да је истакнут приговор застарелости потраживања основан и из тог разлога одбио тужбени захтев тужиле.

Стога, како је основано у жалби наведено да је пресуда заснована на погрешној примени материјалног права, а како је чињенично стање правилно и потпуно утврђено, то је Апелациони суд, применом члана 394 став 4 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке ове одлуке.

Преиначена је одлука о трошковима парничног поступка преиначењем одлуке о главној ствари, и то на основу члана 165 ЗПП, па су, сходно члану 150, 153 и 154 ЗПП, обавезани тужени да накнаде тужиљи трошкове за заступање од стране адвоката, и то за састав тужбе и састав једног образложеног поднеска у износу од по 16.500,00 динара, за приступ на три одржана рочишта у износу од по 18.000,00 динара и два неодржана рочишта у износу од по 9.750,00 динара, те у висини таксе на тужбу у износу од 58.800,00 динара и таксе на првостепену пресуду у износу од 58.800,00 динара, укупно износ од 224.100,00 динара динара, што је одмерено по важећој АТ и ГТ.

Применом истих законских одредби тужиљи су досуђени трошкови другостепеног поступка за састав жалбе у износу од 33.000,00 динара, као ставом четвртим изреке.

Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић